Lieta Nr.C28403009
Nr.CA-0136-18/17
ECLI:LV:RAT:2018:0202.C28403009.1.S

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 2.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Gunta Freimane,
tiesnese Mairita Šķendere,
tiesnese Madara Ābele,
ar tiesas sēdes sekretāri Sabīni Melderi,
piedaloties prasītājas biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" pārstāvim /pers. B/ un atbildētāja /pers. C/ pārstāvim /pers. D/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 11.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

Biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" (turpmāk - prasītāja) 2009.gada 14.decembrī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā cēla prasību, vēlāk to papildinot, pret /pers. C/ (turpmāk - atbildētājs) par zaudējumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

Atbildētājs /adrese/, vadot transportlīdzekli Mitsubishi Pajero, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un izdarot atpakaļgaitas manevru, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, t.i., sadursmi ar stāvošu transportlīdzekli Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. Sadursmē tika bojāts transportlīdzeklis Ford Focus C-Max, kura īpašnieces SIA "/Nosaukums A/" obligātā civiltiesiskā atbildība bija apdrošināta AAS "Balta". Savukārt transportlīdzekļa Mitsubishi Pajero tiesīgā lietotāja, t.i., atbildētāja, civiltiesiskā atbildība ceļu satiksmes negadījuma brīdī apdrošināta nebija.

Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas izziņa par ceļu satiksmes negadījumu apliecina, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisīja transportlīdzekļa Mitsubishi Pajero vadītājs /pers. C/.

Prasītāja 2009.gada 8.aprīlī no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas Garantijas fonda līdzekļiem apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nodarīto zaudējumu 989,88 Ls izmaksāja ceļu satiksmes negadījumā bojātā transportlīdzekļa Ford Focus C-Max īpašnieka apdrošinātājai AAS "Balta", kas remontdarbu izmaksu atlīdzināja SIA "Baltic Motors Ltd".

Tādējādi prasītājai ir tiesības regresa kārtībā no Garantijas fonda atgūt izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību no ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa Mitsubishi Pajero tiesīgā lietotāja /pers. C/.

Atbildētājam 2009.gada 5.maijā tika nosūtīts paziņojums par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības samaksu līdz 2009.gada 13.maijam, kā arī atbildētājs tika informēts, ka samaksas neveikšanas gadījumā prasītāja cels regresa prasību un aprēķinās likumiskos nokavējuma procentus. 2009.gada 1.jūlijā atbildētājam tika nosūtīta atkārtota pretenzija, taču samaksu viņš neveica.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja zaudējumus (izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība) 989,88 Ls un likumiskos nokavējuma procentus 162,88 Ls par laika posmu no 2009.gada 13.maija līdz 2012.gada 8.februārim.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1753., 1756., 1765., 1779.pantu, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3., 26., 31., 41., 43., 44., 51.pantu, Ceļu satiksmes likuma 9., 20.pantu.

Par prasības pieteikumu saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasība ir nepamatota šādu iemeslu dēļ.

Ceļu policijas nodaļas izziņā par ceļu satiksmes negadījumu nav norādīts, ka tieši transportlīdzeklis Mitsubishi Pajero nodarīja zaudējumus transportlīdzeklim Ford Focus C-Max, kas ceļu satiksmē nepiedalījās.

No minētās izziņas izriet, ka atbildētājs brīdināts par Ceļu satiksmes noteikumu 10., 95.punkta neievērošanu, t.i., par satiksmei traucējošas situācijas radīšanu, braucot atpakaļgaitā.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 11.aprīļa spriedumu prasība apmierināta. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 989,88 Ls, likumiskos procentus 162,88 Ls par laika posmu no 2009.gada 13.maija līdz 2012.gada 8.februārim un tiesas izdevumus 153,91 Ls, kopā 1306,67 Ls; noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās zaudējumu summas.

Spriedums pamatots ar tālāk norādītajiem motīviem.

No Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes 2007.gada 31.maija izziņas par ceļu satiksmes negadījumu izriet, ka 2007.gada 16.aprīlī notikušajā ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas ir /pers. G/ (transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) un atbildētājs (transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/). Transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ pēc ceļu

satiksmes negadījuma konstatēti vizuāli bojājumi - aizmugurējais atdurstienis, labais aizmugurējais spārns, bet transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ konstatēti vizuāli bojājumi - aizmugurējais spārns.

Pret pārkāpēju (atbildētāju) uzsākta administratīvā lietvedība par ceļu satiksmes negadījumu pēc Ceļu satiksmes noteikumu 95., 10.punkta.

Lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā norādīts, ka /pers. C/ 2007.gada 16.aprīlī plkst.21.00 pie nama /adrese/, vadīja transportlīdzekli Mitsubishi, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un, veicot atpakaļgaitas manevru, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu ar stāvošu transportlīdzekli Ford, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. /pers. C/ izteikts brīdinājums saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4} panta 14.daļu, lēmums nav pārsūdzēts.

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde 2009.gada 14.augustā pieņēma lēmumu par atteikšanos atjaunot administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma apstrīdēšanas termiņu un atstāt bez izskatīšanas /pers. C/ iesniegumu.

No 2007.gada 27.jūlija maksājuma uzdevuma Nr.77204 izriet, ka AAS „Balta", apmaksājot rēķinu Nr.2864/k, veikusi maksājumu SIA „Baltic Motors Ltd" 989,88 Ls.

Prasītāja 2009.gada 2.aprīlī pieņēma lēmumu par izmaksu Nr.0604/T-429/2009, kurā nolemts izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību 989,88 Ls AAS „Balta". Lēmumā norādīts, ka ceļu satiksmes negadījuma izraisītājam nav civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas.

No maksājuma uzdevuma Nr.812 izriet, ka prasītāja 2009.gada 9.aprīlī AAS „Balta" samaksāja 989,88 Ls.

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2010.gada 16.februāra izziņā, kas izsniegta atbildētājam, norādīts, ka /pers. C/ 2007.gada 16.aprīlī plkst.21:00 pie nama /adrese/, vadīja transportlīdzekli, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un uzbrauca stāvošam transportlīdzeklim, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (l.lp. 49).

Lietā nav strīda par to, ka 2007.gada 16.aprīlī atbildētāja vadītajam transportlīdzeklim Mitsubishi Pajero, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, nebija veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otro daļu īpašnieka civiltiesisko atbildību par katru ceļu satiksmē lietoto transportlīdzekli apdrošina ikviens transportlīdzekļa īpašnieks, noslēdzot attiecīgu apdrošināšanas līgumu. Ja īpašnieks nodevis lietošanā citai personai transportlīdzekli, par kuru nav noslēgts apdrošināšanas līgums vai transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā slēdz transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs. Apdrošināšanas pienākuma nav tiesīgajam lietotājam, kas ir darba tiesiskajās vai dienesta attiecībās.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 9.panta pirmo punktu Latvijas teritorijā ceļu satiksmē atļauts izmantot reģistrētus transportlīdzekļus, kuru konstrukcija un tehniskais stāvoklis atbilst Latvijā obligāti piemērojamo standartu, un normatīvu prasībām, attiecībā uz kuriem ir veikta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana un kuriem ir dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 20.panta ceturto daļu transportlīdzekļa īpašnieka pienākums ir veikt mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51.panta trešās daļas 1. un 2.punkts nosaka, ka no Garantijas fonda līdzekļiem sedz izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā, kā arī šajā likumā noteikto kompensāciju apdrošinātājam pārapdrošināšanas prēmijas maksājuma samazinājumu.

Tiesa uzskatīja, ka nepamatots ir atbildētāja apgalvojums, ka Valsts policija ir paviršiizmeklējusi ceļu satiksmes negadījuma apstākļus un nav noskaidrojusi vainīgo personu, kuras darbību rezultātā 2007.gada 16.aprīlī bojāta automašīna Ford Focus, nav ņemti vērā apstākļi, ka cietusī pēc ceļu satiksmes negadījuma aizbrauca no notikuma vietas, kā arī, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, nav konstatēts, ka automašīna Mitsubishi Pajero nav bijusi apdrošināta.

Tiesa secināja, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi: ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols, izziņa par ceļu satiksmes negadījumu, administratīvā pārkāpuma protokols, lēmums administratīvā pārkāpuma lietā un /pers. G/ paskaidrojums apstiprina faktu, ka atbildētājs 2007.gada 16.aprīlī plkst.21.00 pie nama /adrese/, vadīja transportlīdzekli Mitsubishi Pajero, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un, veicot atpakaļgaitas manevru, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu ar stāvošu transportlīdzekli Ford, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. Tiesai nebija pamata uzskatīt, ka nav noskaidrota vainīgā persona. Tiesa apstākļus, ka Ford Focus vadītāja aizbrauca no notikuma vietas, kas sākotnēji nav konstatēts, un ka automašīna Mitsubishi Pajero nebija apdrošināta, neatzina par argumentu prasības noraidīšanai. Tiesa uzskatīja, ka neloģisks ir atbildētāja apgalvojums, ka izziņa par ceļu satiksmes negadījumu nepierāda to, ka negadījums ir noticis. Tiesa neticēja liecinieka /pers. I/ liecībām, kurš liecināja, ka 2008.gada aprīlī plkst.21.00 kopā ar atbildētāju brauca maksķerēt uz Buļļupi, ka nav noticis ceļu satiksmes negadījums, jo liecinieka liecības ir pretrunā ar lietas materiāliem.

No 2007.gada 17.aprīļa transportlīdzekļa apskates protokola Nr.112080 izriet, ka automašīnai Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pēc 2007.gada 16.aprīļa ceļu satiksmes negadījuma konstatēti bojājumi - bojāts labais aizmugurējais spārns un aizmugurējais buferis.

No eksperta /pers. J/ 2007.gada 12.septembrī sastādītā aprēķina par transportlīdzekļa Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumu apjomu izriet, ka kopējais zaudējumu apmērs ir 989,74 Ls.

SIA „Baltic Motors Ltd" 2007.gada 5.jūlija rēķinā Nr.2864/A norādīts, ka AAS „Balta" sniegts pakalpojums - automašīnas Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, remonts.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tiesa atzina, ka lietā konstatēti visi civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi - notikušais ceļu satiksmes negadījums, kurā vainīgs atbildētājs, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp transportlīdzekļa vadītāja izraisīto ceļu satiksmes negadījumu un konstatētajiem zaudējumiem. Tiesa uzskatīja, ka atbildētājs atzīstams par transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju, kuram bija jānoslēdz apdrošināšanas līgums, jo ceļu satiksmē atļauts izmantot reģistrētus transportlīdzekļus, attiecībā uz kuriem veikta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana un dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē.

Prasītājas pārstāvis 2009.gada 5.maijā atbildētājam nosūtīja pretenziju ar paziņojumu par parādsaistībām un lūgumu tās nokārtot un zaudējumus segt līdz 2009.gada 13.maijam.

Prasītāja lūgusi piedzīt nokavējuma procentus 162,88 Ls par laika posmu no 2009.gada 13.maija līdz 2012.gada 8.februārim, jo zaudējumi nav atlīdzināti.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošana ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1765.pants nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami zaudējumi 989,88 Ls, nokavējuma procenti 162,88 Ls un tiesas izdevumi - valsts nodeva 150,61 Ls un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 Ls.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu sprieduma rezolutīvajā daļā norādāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātās naudas summas.

Par šo spriedumu atbildētājs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 11.aprīļa spriedumu un norādīts, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

2007.gada 16.aprīlī plkst.21.00 /adrese/, starp transportlīdzekļiem Mitsubishi Pajero un Ford Focus C-Max sadursme nav notikusi, jo lietā nav neviena pierādījuma, kas apstiprinātu šāda negadījuma faktu.

Prasība pamatota ar izziņu par ceļu satiksmes negadījumu, taču tajā nav norādīts vainīgais. Turklāt šī izziņa ir kļūdaina, jo 2010.gada 16.februārī atbildētājs saņēma atkārtotu izziņu, kurā minēts, ka transportlīdzeklim, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, bojājumi nav konstatēti, bet transportlīdzeklim, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, bojāts labais aizmugures spārns, bet prasītāja lūgusi piedzīt zaudējumus arī par bampera remontu.

Tiesa nepareizi novērtēja liecinieka /pers. I/ liecības, jo tās nav pretrunā ar lietas faktiskajiem apstākļiem, kā arī jāņem vērā, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma ir pagājuši seši gadi, tāpēc liecinieks kādu niansi varēja neatcerēties.

Automašīnas Ford vadītāja /pers. G/ paskaidrojumā policijai norādīja, ka automašīnu novietoja uz 20 minūtēm, bet kad atgriezās, konstatēja labā aizmugures spārna bojājumu, taču policiju nesauca, jo nebija pārliecināta, vai bojājums radies konkrētajā vietā. Nav vērtēts un pārbaudīts, kāpēc viņa pameta negadījuma vietu, neizsauca policiju un kur guva automašīnas bojājumus, jo atbildētāja vadītajai automašīnai bojājumi nav konstatēti.

Tādējādi /pers. G/ rupji pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 52. un 54.punktu, jo pēc negadījuma nepalika negadījuma vietā un par negadījumu neziņoja policijai. Nedēļu pēc negadījuma lieciniece /pers. M/ pēkšņi norādīja vainīgās automašīnas numuru un apliecināja, ka atbildētājs izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, taču /pers. M/ nav sniegusi paskaidrojumus, nav noskaidrots, kādos apstākļos viņa redzēja negadījumu, kur atradās negadījuma brīdī un kādas viņai ir attiecības ar cietušo. Turklāt /pers. M/ ir ieinteresēta, jo bija atbildētāja darbiniece, kuru atlaida no darba.

Eksperts/pers. J/ 2007.gada 17.aprīlī veica automašīnas Ford Focus C-Max apskati un konstatēja, ka tai jāveic remonts nevis detaļu nomaiņa, taču no tāmes izriet, ka ir veikta automašīnas labā aizmugures spārna nomaiņa un aizmugures bampera remonts, taču bampera bojājumus nebija norādījusi ne automašīnas Ford Focus C-Max vadītāja, ne arī policija. Tādējādi apelators uzskata, ka tāme ir sadārdzināta.

Atbildētājam tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols un ar 2007.gada 27.jūnija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā viņam izteikts brīdinājums. Ceļu policijas nodaļas priekšnieka vietnieks viņam paskaidroja, ka brīdinājums ir izteiks par bīstamas situācijas radīšanu un lieta tiks izbeigta. Neizprotot konkrētās situācijas nopietnību, atbildētājs piekrita sodam - brīdinājums, jo saprata, ka lieta tiks izbeigta.

Likumdevējs apdrošinātājam noteicis kompetenci izvērtēt apstākļus un noteikt atbildību par zaudējumu nodarīšanu, taču konkrētajā gadījumā prasītāja neko nav vērtējusi, bet cēlusi regresa prasību, kas pamatota ar kļūdainu policijas izziņu par ceļu satiksmes negadījumu.

Par apelācijas sūdzību saņemti prasītājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota šādu iemeslu dēļ.

Transportlīdzekļa Ford Focus apskate, ko veica eksperts /pers. J/, veikta nākamajā dienā pēc ceļu satiksmes negadījuma cietušās pārstāves klātbūtnē un automašīnai konstatētie bojājumi - bojāts aizmugurējais bampers un spārns, fiksēti transportlīdzekļa apskates protokolā, minētie bojājumi norādīti arī 2007.gada 31.maija izziņā par ceļu satiksmes negadījumu. Apdrošinātājs ir kompetents noteikt transportlīdzekļa bojājumus, jo policijas darbinieks apskatē slēptos defektus var neievērot.

Apelācijas sūdzībā norādītais, ka iesniegumā policijai /pers. G/ norādījusi tikai vienu bojājumu un nezin, vai tas radies negadījuma vietā, vērtējams kritiski, jo viņa nav vērtēšanas eksperts, līdz ar to nevar spriest par to, vai automašīnas bampers bija bojāts.

Faktam, ka /pers. G/ aizbrauca no notikuma vietas, lietas izskatīšanā nav nozīmes.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 26.marta spriedumu biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" prasība pret /pers. C/ par zaudējumu un likumisko procentu piedziņu noraidīta.

Par šo spriedumu prasītāja iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 26.marta spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai.

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 17.februāra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 26.marta spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis prasību uzturēja saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamatu, apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu un uzturēja paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādītos argumentus.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina atbilstoši rakstveida paskaidrojumos par prasības pieteikumu minētajiem iebildumiem, apelācijas sūdzību uzturēja saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis pilnība apmērā.

Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa nosaka, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un devusi tiem pareizu juridisko novērtējumu, kā arī objektīvi novērtējusi pušu pārstāvju paskaidrojumus un lietā iesniegtos pierādījumus. Tādējādi ir pamats atzīt, ka spriedumā ietvertais pamatojums, kas attiecas uz prasību daļā par zaudējumu piedziņu, ir pareizs un pilnībā pietiekams. Tā kā šajā daļā nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas secinājumus, tad Civillietu tiesas kolēģija atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un neatkārto pārsūdzētajā spriedumā norādītos motīvus.

Izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, papildus pirmās instances tiesas spriedumā jau norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka tie nav pamatoti šādu iemeslu dēļ.

Civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu *(sk. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna redakcijā, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2003, l.lp. 62).*

Prasītāja cēlusi regresa prasību pret atbildētāju, t.i., ceļu satiksmes negadījumu izraisījušo transportlīdzekļa vadītāju, kurš nebija apdrošinājis civiltiesisko atbildību, savukārt atbildētājs apstrīdējis pienākumu prasītājai atlīdzināt zaudējumus, jo uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi atpakaļgaitas manevra laikā notikušo sadursmi ar stāvošo transportlīdzekli Ford Focus C-Max.

Tā kā pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīti lietā konstatētie fakti, pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, dots lietas apstākļu juridiskais novērtējums, kā arī argumentēts, kādēļ prasība daļā par zaudējumu piedziņu apmierināta, tad Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas secinājumi, pretēji apelācijas sūdzībā apgalvotajam, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, līdz ar to atšķirīgs pierādījumu un lietas apstākļu novērtējums pats par sevi neliecina, ka izskatāmajā lietā taisīts nepareizs spriedums.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 31.oktobrim) noteikts, ka apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus un pamatojoties uz Valsts policijas sastādītajiem dokumentiem un pieņemtajiem lēmumiem, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši minētā likuma 31.panta pirmajai daļai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus un pamatojoties uz Valsts policijas sastādītajiem dokumentiem un pieņemtajiem lēmumiem, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem, savukārt otrajā daļā noteikts, ka zaudējumus atlīdzina tas apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

No minētās tiesību normas izriet, ka Valsts policijas sastādīto dokumentu un lēmumu nevar atzīt par vienīgo pamatu ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu atbildības noteikšanai. Likumdevējs ir piešķīris apdrošinātājam tiesību katrā konkrētajā gadījumā izvērtēt ceļu satiksmes negadījuma apstākļus. Šīs tiesību normas nosacījumu izpēte ļauj secināt, ka apdrošinātājs, lemjot par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, nav saistīts tikai ar pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 31.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-546)*.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka (..) tiesa še vispirms konstatē, vai prāvnieku (galvenā kārtā prasītāja) uzdotie apstākļi, uz kuriem pamatoti pušu prasījumi, izrādījušies par patiesiem un kādas juridiskas sekas likums saista ar noskaidrotiem apstākļiem (*sk. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga, Autora izdevums, 1933, l.lp. 431*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka no Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas priekšnieka vietnieka 2007.gada 27.jūnija lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā izriet, ka atbildētājs 2007.gada 16.aprīlī plkst.21.00 pie nama /adrese/, vadīja transportlīdzekli Mitsubishi Pajero, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un, veicot atpakaļgaitas manevru, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu ar stāvošo transportlīdzekli Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. Tādējādi atbildētājs par Ceļu satiksmes noteikumu 10. un 95.punkta pārkāpšanu saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4} panta 14.daļas un sodīts ar brīdinājumu (l.lp. 58). Šo lēmumu atbildētājs nav pārsūdzējis un tas ir stājies spēkā.

Minēto ceļu satiksmes negadījuma faktu un zaudējumu apmēru prasītāja pierādījusi ar šādiem rakstveida pierādījumiem:

- izziņu par ceļu satiksmes negadījumu /datums/, (uzbraukšana stāvošam transportlīdzeklim), kurā konstatēti transportlīdzekļu bojājumi - transportlīdzeklim, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, bojāts aizmugurējais atdurstienis un labais aizmugurējais spārns, savukārt transportlīdzeklim, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, bojāts aizmugurējais spārns, kā ceļu satiksmes noteikumu pārkāpējs norādīts /pers. C/ (l.lp. 8);

- transportlīdzekļa Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, apskates protokolu, ko 2007.gada 17.aprīlī veica sertificēts eksperts /pers. J/ (l.lp. 9);

- Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas inspektora 2007.gada 9.maija transportlīdzekļa Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, apskates aktu, kurā norādīts, ka uz transportlīdzekļa aizmugurējā spārna konstatēti bojājumi (l.lp. 65);

- fotogrāfijām, kurās fiksēti transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, un transportlīdzekļa, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, vizuālie bojājumi (l.lp. 66-68);

- ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolu Nr.EZ030123, kurā konstatēti ceļu satiksmes negadījuma apstākļi un šajā negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi, kā arī apskatīta notikuma vieta (l.lp. 61-62);

- /pers. G/ un atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem administratīvā pārkāpuma lietā (l.lp. 69; 70);

- Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas inspektora 2007.gada 28.maijā sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA174637, kurā norādīts, ka atbildētājs 2007.gada 16.aprīlī plkst.21.00 /adrese/, veicot atpakaļgaitas manevru, uzbrauca stāvošam transportlīdzeklim Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (l.lp. 59);

- sertificēta eksperta /pers. J/ 2007.gada 12.septembrī sastādīto aprēķinu par transportlīdzekļa Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, remonta un krāsošanas darbiem, t.i., zaudējumu apjomu (l.lp. 10);

- SIA „Baltic Motors Ltd" 2007.gada 5.jūlija rēķinu Nr.2864/A par transportlīdzekļa Ford Focus C-Max, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, remontdarbu izmaksām (l.lp. 11);

- maksājuma dokumentu, no kura izriet, ka AAS „Balta" 2007.gada 27.jūlijā SIA „Baltic Motors Ltd" ir samaksājusi 989,88 Ls (l.lp. 13);

- biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" 2009.gada 2.aprīļa lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības 989,88 Ls izmaksu AAS „Balta" (l.lp. 14);

- maksājuma dokumentu par apdrošināšanas atlīdzības 989,88 Ls samaksu AAS „Balta" (l.lp. 15).

Tāpat liecinieks /pers. I/ pirmās instances tiesā liecināja, ka atbildētājam veikt atpakaļgaitas manevru traucēja ļoti tuvu stāvoša automašīna Ford Focus C-Max.

Novērtējusi minētos pierādījumus kopsakarā ar lietā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija kā nepamatotu noraida apelācijas sūdzībā norādīto, ka /adrese/ starp transportlīdzekli Mitsubishi Pajero un transportlīdzekli Ford Focus C-Max sadursme nav notikusi.

Tā kā atbildētājs piedalījās administratīvās lietas izskatīšanā un likumā noteiktajā kārtībā nepārsūdzēja Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas priekšnieka vietnieka 2007.gada 27.jūnija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, tad nav apspriežams apelācijas sūdzībā norādītais, ka atbildētājs viņam noteiktajam sodam - brīdinājums, piekritis tikai tāpēc, ka uzskatījis, ka administratīvā pārkāpuma lieta tiks izbeigta.

Civillietu tiesas kolēģija kā nepamatotu noraida apelatora argumentu, ka prasība pamatota ar izziņu par ceļu satiksmes negadījumu, bet tajā nav norādīts vainīgais, jo šis apgalvojums ir pretrunā ar minētajā izziņā norādīto, ka ceļu satiksmes noteikumu pārkāpējs ir /pers. C/.

Savukārt izziņā par ceļu satiksmes negadījumu (l.lp. 49), kas atbildētājam izsniegta 2010.gada 16.februārī, norādītais, ka transportlīdzeklim Mitsubishi Pajero, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, bojājumi nav konstatēti, nevar būt pamats prasības daļā par zaudējumu piedziņu noraidīšanai, jo ir pretrunā ar citiem iepriekš norādītajiem pierādījumiem.

Tā kā izziņā par ceļu satiksmes negadījumu ir norādīti tikai transportlīdzekļu vizuālie bojājumi, bet konkrēti bojājumi konstatēti, sertificētam ekspertam veicot transportlīdzekļa apskati, tad nav pamata apšaubīt eksperta veikto aprēķinu par transportlīdzekļa zaudējumu apjomu un SIA „Baltic Motors Ltd" sastādīto remontdarbu tāmi. Tādējādi nevar piekrist apelācijas sūdzībā norādītajam, ka transportlīdzekļa Ford Focus C-Max remonta tāme ir nepareiza un sadārdzināta.

Apelācijas instances tiesai nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas spriedumā secināto, ka liecinieka /pers. I/ liecības ir pretrunā ar lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem par ceļu satiksmes negadījumu un rakstveida pierādījumiem, līdz ar to nav apspriežams apelācijas sūdzības arguments, ka tiesa nepareizi vērtējusi liecinieka /pers. I/ liecības.

Tāpat nepelna ievērību apelācijas sūdzības arguments par to, ka nav vērtēts un pārbaudīts, kāpēc automašīnas Ford Focus C-Max vadītāja /pers. G/ pameta ceļu satiksmes negadījuma vietu un neizsauca policiju, jo šiem apstākļiem konkrētajā gadījumā nav nozīme lietas izspriešanā.

Tā kā atbildētājs ne pirmās instances tiesā, ne arī apelācijas instancē nepieteica lūgumu par liecinieces /pers. M/ nopratināšanu lietai nozīmīgu apstākļu apstiprināšanai, tad Civillietu tiesas kolēģija kā nepamatotu noraida apelācijas sūdzībā norādīto, ka ceļu satiksmes negadījuma lieciniece /pers. M/ policijā nav sniegusi paskaidrojumus, tāpēc nav noskaidrots, kādos apstākļos viņa redzēja negadījumu un kādas ir viņas attiecības ar cietušo.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu 1408,47 EUR (989,88 Ls) piedziņu apmierināta pamatoti.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa).

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 162,88 Ls (231,76 EUR) par laika posmu no 2009.gada 13.maija līdz 2012.gada 8.februārim.

Nokavējuma procenti ir maksa par naudas vai cita kapitāla lietojumu pēc tam, kad iestājies maksājuma pienākums.

Saskaņā ar Civillikuma 1656.panta noteikumiem parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Lemjot jautājumu par parādnieka pienākumu maksāt nokavējuma procentus, tiesai ir jāvērtē parādnieka norādīto samaksas pienākuma nepildīšanas iemeslu pamatotība, jo atbilstoši Civillikuma 1656.pantam nokavējuma nelabvēlīgās sekas iestājas nepamatotu šaubu gadījumā. Šajā sakarā Augstākās tiesas Senāta 2003.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-610 pausta atziņa, ka nav pieļaujama likumisko procentu aprēķināšana par laika posmu, kamēr pastāvējis strīds *(sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 8.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-101).*

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka starp pusēm pastāv strīds par atbildētāja pienākumu prasītājai maksāt apdrošināšanas atlīdzību, līdz ar to par pamatotu nevar atzīt prasību daļā par likumisko nokavējuma procentu piedziņu.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par likumisko nokavējuma procentu 231,76 EUR (162,88 Ls) piedziņu noraidāma kā nepamatota.

Juridiski nepamatots ir apelācijas sūdzībā izteiktais lūgums atcelt Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 11.aprīļa spriedumu. Apelācijas instances tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 426.pantam izskata lietu pēc būtības, savukārt Civilprocesa likuma 427.pantā izsmeļoši uzskaitīti gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Apelācijas sūdzībā nav norādīts, ar kuru Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas punktu pamatots apelatora lūgums atcelt pirmās instances tiesas spriedumu, kā arī šādu pamatu nekonstatē Civillietu tiesas kolēģija.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus ir novērtējusi objektīvi un pareizi, līdz ar to prasību daļā par zaudējumu piedziņu apmierinājusi pamatoti, taču prasība daļā par likumisko procentu piedziņu apmierināta nepareizi, savukārt apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Konstatēts, ka prasītāja šajā lietā ir samaksājusi tiesas izdevumus - valsts nodevu par prasības pieteikumu 150,61 Ls (214,30 EUR) (l.lp. 3) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 Ls (4,70 EUR) (l.lp. 4).

Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram kopsummā 188,05 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un VAS „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 24,08 EUR. Tā kā prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, tad no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 19,38 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasību pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas Nr.40008084453, zaudējumus 1408,47 EUR (viens tūkstotis četri simti astoņi *euro* un 47 centi) un tiesas izdevumus 188,05 EUR (viens simts astoņdesmit astoņi *euro* un 05 centi), kopā 1596,52 EUR (viens tūkstotis pieci simti deviņdesmit seši *euro* un 52 centi).

Prasību daļā par likumisko procentu 231,76 EUR piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,38 EUR (deviņpadsmit *euro* un 38 centi).

Noteikt biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" tiesības saņemt no /pers. C/ par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās pamatsummas.

Noteikt /pers. C/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos apliecinošs maksājuma dokuments norādītajā termiņā iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot šādus rekvizītus - saņēmēja: Tiesu administrācija, nodokļu maksātājas Nr.90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase; kods: TRELLV22; konta Nr.LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai (piemēram, lietas dalībnieka personas dati vai juridiskās personas reģistrācijas numurs, lietas nosaukums, lietas numurs vai tml.).

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, t.i., 2018.gada 16.februāra, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese /paraksts/ G.Freimane
Tiesnese /paraksts/ M.Šķendere
Tiesnese /paraksts/ M.Ābele